19.10.2021

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan
Hallinto- ja turvallisuusjaosto

sanna.turpeinen@eduskunta.fi

1 Poliisitoimen toimintamenot, tehtävien hoitaminen ja painopisteet

Toimintaympäristö ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Jatkuva ja yhä nopeutuva toimintaympäristön muutos haastaa poliisitoimintaa. Toimintaympäristön nopeat muutokset edellyttävät nopeaa reagointia myös tulevaisuudessa. **Poliisin tehtäväkenttä on pysyvästi monimutkaistunut ja laajentunut. Samalla osaamisen vaatimustaso on moninkertaistunut.** Toimintaympäristön muutos yhdistettynä resursseihin on pakottanut aiempaa enemmän priorisointiin.

Teknologinen kehitys, kansainvälistyminen, henkilökohtaisten arvojen korostuminen sekä kaupungistuminen ovat jo pitkään muokanneet myös poliisin toimintaympäristöä. Tietoverkoissa tapahtuvan toiminnan merkityksen kasvu voimistuu edelleen. Palvelunestohyökkäykset, tietojen kalastelut ja tietomurrot yleistyvät ja voivat olla osana erilaisia hybridiuhkia. Informaatiovaikuttamisen lisäksi netin yleistyminen näkyy kansalaisen arjessa esimerkiksi siten, että **erilaisten rikosten uhriksi voi joutua yhä useammin etänä virtuaaliympäristössä.** Teknisen kehityksen myötä internet-tiedustelutarpeen lisäksi poliisia kuormittaa digitaaliforensiikan, kuten puhelinten ja tietokoneiden tutkintatarpeet. **Yhä suuremmassa osassa rikoksia käytetään teknisiä apuvälineitä vähintäänkin tekijän ja uhrin välisessä tiedonvaihdossa, ja yhä useampi rikostodistelu saa vähintäänkin tukea digitaalisesta todistusaineistosta.**

Tietoverkkorikollisuuden kasvu ja kehittyminen edellyttävät poliisilta entistä enemmän kyvykkyyttä ja panostusta myös **poliisin tietoturvallisuuden omasuojan ylläpitoon ja kehittämiseen**, jonka tavoitteena on tietojen suojaaminen ja poliisin toimintakyvykkyyden ylläpito sekä kansalaisten oikeuksien turvaaminen ja tätä kautta myös luottamuksen ylläpito poliisin toimintaa kohtaan.

Isossa kuvassa poliisin toimintaympäristön perinteiset uhat pysyvät, mutta muuttuvat yhä monipuolisemmiksi ja toisaalta samaan aikaan kokonaan uudet uhat haastavat poliisia. Muutoksen ennusmerkit on luettava ajoissa ja osattava arvioida niiden vaikutus poliisin toimintaympäristöön, sekä ulkoiseen että sisäiseen.

Resurssit 2021/2022: kehystaso ja siirtyvä erä

Poliisi pyrkii vastaamaan turvallisuusympäristön muutoksiin ja monimutkaistuvaan tehtäväkenttäänsä seuraavin taloudellisin edellytyksin vuonna 2022:

Poliisin toimintamenomomentille on lisätty vuodelle 2022

- poliisin lisäresurssitarpeet kriittisiin toimialoihin kohdistuvien rikosten torjumiseksi (1,2 milj€),
- rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttaminen, laiton uhkaus (1,050 milj€),
- tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (1,289 milj€),
- htv-määrän ylläpito ja ihmiskauppayksikön jatko (10,6 milj€).

Neljännen lisätalousarvion 2021 yhteydessä tullaan lisäämään kertaeränä vielä 30 milj. € poliisin toiminnan tason turvaamiseen. Tämä 30 milj. € nostaa siirtyvää erää vastaavasti vuodelle 2022. Tällä yhtälöllä selviämme ensi vuodesta.

Momentti 26.10.01 Poliisitoimen toimintamenot, vuoden 2022 rahoitustaso		
Kehyspäätös, 12.5.2021	**793 817 000**	
Poliisin lisäresurssitarpeet kriittisiin toimialoihin kohdistuvien rikosten torjumiseksi (15 htv)	1 200 000	VM:n virkamieskantaan sisältynyt lisäys
Rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttaminen, laiton uhkaus (15 htv)	1 050 000	VM:n virkamieskantaan sisältynyt lisäys
Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen (RRF pilari2)	1 289 000	VM:n virkamieskantaan sisältynyt lisäys
Operatiivinen toiminta ja ihmiskauppayksikön jatko	10 600 000	Budjettiriihen lisäys
Yhteensä TAE 2022, 27.9.2021	**807 956 000**	
Momentti 26.10.20 Maastapoistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot, vuoden 2022 rahoitustaso		
Kehyspäätös, 12.5.2021	**7 608 000**	
Yhteensä TAE 2022, 27.9.2021	**7 608 000**	

Siirtyvää erää kohdentui vuodelta 2020 n. 33,8 miljoonaa euroa vuodelle 2021. **Vuodelta 2021 siirtyvän erän ennustetaan laskevan merkittävästi** (ilman nyt saatua neljättä lisätalousarviota vuodelle 2022).

Lupatuottojen tuottoennuste on muuttunut positiiviseen suuntaan kesän aikana. Vuonna 2022 lupatuottokertymä palaa normaaliin tilanteeseen edellyttäen, että koronapandemia tilanne paranee maailman laajuisesti.

Vuonna 2021 poliisin henkilöstömäärän rahoituksen mahdollistamana tavoitteena on noin 7 450 poliisimiestä (htv) ja muuta henkilöstöä noin 2 340 htv.

Poliisihallitus tulee tavoittelemaan hallitusohjelmassa mainittua 7500 poliisimiehen tasoa vuonna 2022. Vuoden 2021 neljännessä lisätalousarviossa esitettävällä 30 miljoonan euron kertaerällä voidaan estää poliisin henkilöstömäärään kohdistuvat sopeuttamistoimet ja lisäksi toteuttaa hallitusohjelman tavoitetta poliisimiesmäärästä. Viime vuosien positiivinen poliisimiesmäärän kasvu kyetään turvamaan. Poliisi jou-

tunee vielä käytännössä säästämään hieman muista menoista, kehittämisestä ja vastaavasti siirtämään näitä säästöjä henkilömenojen katteeksi.

Vaikutus henkilöstöön ja koulutukseen

Poliisihallinnossa on tehty pitkäjänteistä työtä henkilöstön työhyvinvoinnin lisäämiseksi, työkykyisyyden ylläpitämiseksi ja työturvallisuuden varmistamiseksi niin valtakunnallisesti kuin paikallisesti.

Poliisin nykyinen resurssitilanne on ollut haastava. Jo ennestään poliisin henkilöstöbarometrin mukaan on ollut nähtävissä, että työn vaatimukset ja kuormitus ovat kasvaneet sekä poliisin henkilöstön kokemus resurssivajeesta lisääntynyt. Henkilöstöryhmistä työn kuormitus ja uupumuksen kokemukset ovat viime vuosina nousseet esille erityisesti rikostutkinnan henkilöstön ja vartijoiden osalta.

Resurssit 2023–2026: kehystaso

Poliisitoiminnan eri osa-alueiden tuloksellisella toiminnalla pyritään vaikuttamaan osaltaan siihen, että Suomi olisi yksi maailman turvallisimmista maista. Suomen julkistalouden tilassa ja poliisille osoitetuilla, **hallituksen kehyspäätöksen mukaisilla määrärahoilla tämä ei näytä mahdolliselta eikä realistiselta pyrkimykseltä pitkäjänteisesti tulevina vuosina. Vuodesta 2023 eteenpäin tilanne on jälleen hyvin vaikea.**

Vuoden 2022 talousarvion määrärahatasolla kyetään pääsemään lähelle hallitusohjelman poliisimiesmäärää. Kuitenkin viime vuosina on poliisille tullut mm. lainsäädäntömuutosten kautta **uusia merkittäviä velvoitteita, joihin ei ole osoitettu tarvittavaa lisärahoitusta.** Poliisi ei kykene resursoimaan edellä mainittujen lakisääteisten velvoitteiden täytäntöönpanoa em. laeissa edellytetyllä tavalla tulevina vuosina. Tulevaisuudessa poliisin lakisääteisten tehtävien odotetaan kokonaisuutena lisääntyvän, vaikka jo nykyisistä tehtävistä selviytyminen on haastavaa.

Poliisihallitus pitää myönteisenä sitä, että poliisille vuodelle 2022 myönnettävällä merkittävällä lisäresurssoinnilla kyetään välttämään uhanneet sopeuttamistoimet. Poliisihallitus sitoutuu tukemaan myös tulevan poliisin määrärahan käyttöä selvittämän työryhmän toimintaa.

Resurssit suhteessa toimintaympäristöön - tarve pitkän tähtäimen suunnitteluun ja yli hallituskauden yltävään rahoituspohjaan

Poliisin keskeisimpänä haasteena tulevina vuosina on toiminnan ja talouden yhteensovittaminen: erityisesti huomioiden sen kehittämistarpeet yhtäältä vähenevien resurssien ja toimintaympäristön muutosten, sekä toisaalta uusien lainsäädännöstä johtuvien velvoitteiden yhtälössä. Yhtenä suurimmista lisäkustannuksia aiheuttavista, mutta rahoituksen puolesta yhä avoinna olevista kysymyksistä ovat **poliisin toimitilamenot ja ajoneuvot**. Toivottavaa on, että hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan valtion toimijoille taataan terveelliset ja turvalliset toimitilat, toteutuu myös rahoitusratkaisuissa. Samalla tulisi turvallisuuden takia taata riittävä kalusto. Myös **riittävä ICT-resursointi tulee taata.**

Keskipitkällä aikavälillä Poliisihallitus lähtee siitä, että hallintovaliokunnan vuosituhannen alussa määrittelemä poliisimiesten taso – 7850 poliisimiestä silloisena htv -tasona – on nykyisessä turvallisuustilanteessa se kestävä minimivaatimus, johon tulevina vuosina olisi kansallisen turvallisuuden ja poliisin tehtävistä selviytymisen vuoksi palattava.

Valtioneuvoston selonteko

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta julkaistiin 20.5.2021. Selonteossa arvioidaan Suomen sisäisen turvallisuuden tilaa ja siihen kohdistuvia muutosvoimia, sekä määritellään sisäisen turvallisuuden tavoitteet ja kehittämisen suunta alkaneelle vuosikymmenelle. Selvityksessä todettiin, että Suomi sijoittuu erinomaisesti kansainvälisissä vertailuissa, joissa mitataan arjen turvallisuutta ja yhteiskuntarauhaa.

Havaintojen perusteella tulee turvata poliisin riittävä läsnäolo ja hälytysvaste kaikkialla Suomessa niin normaalioloissa kuin häiriötilanteissa, ennalta ehkäisevän painopisteen vahvistaminen sekä kyky torjua myös lievempiä rikoksia. Tämä tarkoittaisi arviolta **8 200 poliisia** vuonna 2030, mikä olisi saavutettavissa ilman merkittäviä lisäinvestointeja poliisikoulutusjärjestelmään.

Lisäksi raportissa tuotiin esille tarve varmistaa **terveet ja turvalliset toimitilat,** jotka tukevat viranomaisten toimintaa ja tarpeita. Toimitilojen ja kaluston uudistamisella on merkittävä vaikutus ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Lisäksi tulee taata turvallisuusviranomaisten **kaluston suorituskyky.** Kaluston korjausvelka tulee purkaa. Uutta teknologiasta suorituskykyä hyödyntämällä monipuolisesti voidaan vastata tulevaisuuden monimutkaistuviin ongelmakokonaisuuksiin. Teknologinen tulevaisuus edellyttää poliisilta paitsi oman osaamisen lisäämistä myös teknologisen kehityksen huomioivaa lainsäädäntöä sekä robotiikan, automatisaation ja kyber- sekä erilaisten yhdistelmäuhkien vastatoimien kehittämistä.

Poliisi ei kykene vastaamaan edellä mainittuihin haasteisiin nyt tai tulevaisuudessa ilman selkeää taloudellisten resurssien lisäämistä.

2 Poliisitoimialan keskeisten tunnuslukujen kehitys ja toiminnan kuvaus

Valvonta- ja hälytystoiminta sekä liikenneturvallisuus

Kuluvana vuonna **kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus ja toiminta-valmiusaika** pyritään säilyttämään hyvällä tasolla. Alkuvuonna 2021 kotihälytystehtävien määrässä on ollut kasvua. Poliisissa on panostettu koronatilanteen hallintaan laatimalla kattavat Poliisihallituksen ohjeistukset niin konkreettiseen operatiiviseen poliisitoimintaan kuin myös poliisin henkilöstön sekä asiakkaiden suojautumiseen. Suojavarustusta poliisiyksiköiden henkilöstölle sekä puhdistus- ja desinfiointivälineistöä on hankittu useita eri hankintakanavia hyväksi käyttäen sekä Poliisihallituksen että poliisiyksiköiden omilla hankinnoilla.

Liikennevalvonnan vaikuttavuus pyritään säilyttämään huolimatta siitä, että liikennevalvontaan kohdennettua työaikaa joudutaan osoittamaan myös muihin poliisin lakisääteisiin tehtäviin, etenkin kiireellisten hälytystehtävien hoitamiseen.

Rikostorjunta

Rikosten luonteen muuttuessa yhä monimutkaisemmiksi vaatii niiden selvittäminen enemmän resursseja, aikaa, keinoja ja osaamista. Lisäksi toimintaympäristön muutos edellyttää resurssien kohdentamista ennalta estävään toimintaan sekä erityisesti akuutteihin ja aikaa vieviin ilmiöihin, kuten väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin sekä rangaistavan vihapuheen torjuntaan. Nykyresursseilla toimintaa joudutaan voimakkaasti priorisoimaan ja pitkäjänteinen osaamisen kehittäminen on vaikeata.

Erityisesti **päivittäisrikostutkinta** on valvontatoiminnan ohella ollut sopeuttamistoimenpiteiden kohteena menneinä vuosina työmäärän lisääntyessä. Tämä näkyy työn kuormittavuuden merkittävänä kasvuna. Rikoslakirikosten selvitystason pitäminen nykytasolla on muuttunut yhä haastavammaksi, vaikka rikosprosessiketjun nopeuttamiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi onkin tehty kehittämistoimenpiteitä. Tätä kehittämistyötä jatketaan edelleen niin poliisissa kuin osaltaan myös yhteistyössä syyttäjälaitoksen kanssa.

Talousrikostorjunnan vaikuttavuuden lisäämiseksi pyritään reaaliaikaiseen rikostutkintaan, avoinna olevien juttujen määrän vähentämiseen, tutkinta-aikojen lyhentämiseen ja takaisin saadun rikoshyödyn määrän kasvuun. Myös yhteistyötä keskeisten yhteistyötahojen kuten verohallinnon, ulosoton ja pesänhoitajien kanssa kehitetään.

Talousrikostorjuntaan kohdennettavat resurssit on arvioitava osana koko poliisitoiminnan kokonaisresurssia.

Poliisi paljastaa edelleen törkeää **huumausainerikollisuutta**. Verkossa tapahtuvan huumausainerikollisuuden torjumiseksi poliisi panostaa verkkotiedusteluun. Poliisi pyrkii vaikeuttamaan järjestäytyneen rikollisuuden toimintaa ja integroitumista yhteiskuntarakenteisiin hallinnollisessa torjuntamenettelyssä sekä tukee henkilöiden irtautumista järjestäytyneen rikollisuuden ryhmistä (Exit-toimenpiteet).

Tietoverkkorikollisuuden ja tietoverkkoja hyväksikäyttäen tehtyjen rikosten torjunnassa kehitetään tiedonhankintaa tietoverkoista järjestämällä asiaan liittyvää koulutusta, yhtenäistämällä toimintatapoja ja tuomalla poliisin yksiköiden käyttöön sellaisia teknisiä menetelmiä, jotka mahdollistavat ko. rikostyyppien tehokkaamman rikostorjunnan.

Lupahallinto

Poliisin lupahallinto vaikuttaa hallinnollisen päätöksenteon ja valvonnan keinoin rikoksia ennalta estävästi sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta turvaavasti. Pääasiallisena palvelun tarjoamisen tapana ovat sähköiset palvelut: sähköisen asioinnin käyttöaste säilyy suunnitelmallisesti korkealla tasolla. Poliisi turvaa maksullisen lupahallinnon riittävän palvelutason, tehokkaat menettelyt ja näitä vastaavat resurssit kustannusvastaavuudesta huolehtien. Lupahallinnon toiminnot ja prosessit uudistuvat hallinnollisesti kevyemmiksi.

Maastapoistamis- ja noutokuljetukset

Poliisin maastapoistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot pl. toiminnan henkilöstömenot, katetaan erilliseltä määrärahamomentilta, jonka taso on n. 7,6 milj. euroa. Momentin käyttö on vaihdellut viime vuosina johtuen mm. turvapaikkahakijatilanteen kehittymisestä.

Palautustoiminnan kehittymistä on vaikea arvioida vuosien 2021-2022 aikana, koska alkuvuodesta 2020 alkanut koronapandemia ei ole vielä maailmalla voitettu ja se aiheuttaa osaltaan haasteita palautustoimintaan mm. matkustusrajoituksista johtuen. Täytäntöönpantavia palautuksia on kuitenkin poliisin täytäntöönpanoa odottamassa ja voidaan sanoa, että ne ovat koronapandemiasta johtuen hieman kasaantuneet.

Kohdemaat ovat maantieteellisesti kaukana ja palautettavat haastavia. Palautustoiminnan kannalta tämä tarkoittaa kalliimpia palautusmatkoja. Poliisi hyödyntää mahdollisuuksien mukaan Frontexin kustantamia yhteispalautuslentoja, sekä Frontexin varaamia reittilentopaikkoja.

Poliisin maastapoistamistoimintaa ei ole kokonaan keskeytetty koronaviruksen johdosta, mutta maastapoistamistoiminnassa huomioidaan korostetusti työturvallisuus ja palautettavien terveydentila, ettei toiminnassa aiheuteta poliisimiehille, palautettaville eikä kanssamatkustajille tarpeetonta riskiä sairastua koronavirukseen.

3 Poliisin keskeiset ICT-palvelut, kehittämishankkeet sekä ICT- ja materiaalihankinnat

Tietojärjestelmien ja tietoverkkojen merkityksestä

Poliisi käyttää useita tietojärjestelmiä ja muita tieto- ja viestintäteknisiä palveluita, joiden on toimittava myös erityistilanteissa tietoturva ja tietosuoja huomioiden.

Poliisin ICT-toiminnan tehtävänä on omalta osaltaan mahdollistaa kansalaisille tarjottavien palvelujen laatu ja saatavuus sekä mahdollistaa poliisin tehokas työskentely. Ilman toimivia ja kattavia ICT-ratkaisuja poliisin henkilöstön toteuttamat tehtävät kohdistuisivat enemmän muihin toimenpiteisiin kuin yhteiskunnan turvallisuuden kannalta keskeiseen operatiiviseen toimintaan, ja osittain jopa tiettyjä tehtäviä ei kyettäisi täysimääräisesti suorittamaan ilman toimintaa tukevaa ICT-ratkaisua.

On myös huomattava, että niin kansallisesta kuin EU-tason lainsäädännöstä (kuten tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen liittyen) ja esimerkiksi valtioneuvoston päätöksistä tulee suoraan myös poliisille velvollisuus hoitaa määrättyjä tehtäviä sähköisesti eli ICT-ratkaisuja hyödyntäen, kuten esimerkiksi velvollisuus arkistoida sähköisesti. ICT-ratkaisuilla voidaan saavuttaa myös merkittäviä säästöjä. Esimerkiksi sähköinen arkistointi vähentää aikanaan tarvetta arkistotiloille ja sitä kautta vaikuttanee toimitilakustannusten kasvua hillitsevästi.

Viranomaisten yhteinen kenttäjärjestelmä KEJO tulee saada toteutettua, jotta järjestelmän edut saataisiin realisoitua viranomaistoimintaan. Tämä edellyttää erillisen rahoituksen.

Poliisi joutuu sopeuttamaan konsernirahoituksensa tasoa vuodelle 2022. Keskitetystä eli konsernirahoituksesta maksetaan ICT-menot, ajoneuvohankinnat sekä muut keskitetyt hankinnat sekä merkittävät palvelusopimukset (Valtori ja Palkeet). Keskitettyä rahoitusta on leikattu suhteessa tarpeisiin jo vuodelle 2021. Vuoden 2022 tilanne näyttää myös haastavalta.

Poliisin *ei-harkinnanvaraiset* ICT-menot tulevat kasvamaan kehyskauden loppuun menneessä vuoden 2021 tasosta. Kulut kasvavat ylläpitokulujen myötä sitä mukaa, kun poliisi ottaa käyttöön uusia tietojärjestelmiä. Kaikki poliisin kehittämät tietojärjestelmät eivät korvaa jotain vanhaa, vaan usein kyse on täysin uusien järjestelmien kehittämisestä joko kansalliseen lainsäädäntöön ja/tai EU -velvoitteiden täytäntöönpanoon liittyen.

Yksi suurimmista haasteista on se, että poliisille ei ole osoitettu lainsäädännön velvoitteista aiheutuviin ICT -kehitystoimenpiteisiin ja edelleen ylläpitokuluihin niiden tarvitsemaa lisärahoitusta.

Poliisin tietojenkäsittely-ympäristö

Poliisi on ns. TUVE-lain mukaisesti velvoitettu käyttämään Hallinnon turvallisuusverkon (TUVE) tieto- ja viestintäteknisiä palveluita. Kyseiset palvelut tuottaa Valtori ja palvelukeskuksen ohjaus on säädetty valtiovarainministeriön vastuulle ja **poliisilla on vain välilliset vaikutusmahdollisuudet TUVE-kustannusrakenteeseen. Kustannusrakenne on vuosittain kasvanut** ja tulevalla kehyskaudella palvelusopimuslaskutuksen historiatietoon perustuvan arvion mukaan TUVE-kustannukset kasvavat 6,9% vuosittain. Tämä vaikuttaa merkittävästi poliisin ICT-kustannuksiin.

Poliisille TUVE-palveluista aiheutuva kustannus on lähes puolet poliisin ICT-kokonaiskustannuksista. TUVE-ympäristön korotettu tietoturva sekä varautuminen aiheuttavat perustason ICT-palveluihin verrattuna merkittävän lisäkustannuksen. Tietojärjestelmien tietoturvan, tietosuojan ja jatkuvuuden kannalta merkittävä riski; tekninen korjausvelka on kasvanut suureksi ja sen kiinni kurominen aiheuttaa kustannusten nousua. Tämä sekä uusien tietojärjestelmien käyttöönoton edellyttämät TUVE-palvelut ja digitaalisessa muodossa olevan tiedon määrän kasvu aiheuttaa **vuoteen 2026 mennessä arviolta 12,5 milj. euron kustannusnousun poliisille**.

Tietojärjestelmien kehittämisen haasteet

Poliisin hankemuotoinen kehittäminen on pääosin ICT-kehitystä, jossa nykyisellään toteutetaan lähinnä eri lainsäädäntöuudistuksista tai EU-velvoitteista johtuvia toimenpiteitä. Poliisin hankemuotoiseen kehittämiseen on kohdennettu vuosittain n. 20 miljoonaa euroa, jonka lisäksi hankkeita rahoitetaan ulkopuolisella, lähinnä EU:n sisäasioiden rahastojen tuella. EU -rahastojen tuki painottuu erityisesti EU:n velvoitteiden täytäntöönpanotoimien edellyttämään tietojärjestelmäkehitykseen. Poliisin kokonaisrahoituksen tilanne heijastuu myös kehittämishankkeisiin.

Lainsäädäntövelvoitteiden täytäntöönpanoon ei ole juurikaan osoitettu hallituksen esityksissäkin kuvattuja resursseja, joten vaadittava ICT-kehitys tehdään hankemuotoiseen kehittämiseen varatuin määrärahoin. Tästä seuraa, että aitoon kehittämistoimintaan jää hyvin vähän rahoitusta**. Poliisilla olisi tarve panostaa muun muassa digitalisaatioon ja poliisin kenttätyötä helpottaviin ratkaisuihin tai hankintoihin**, mutta nykyisessä resurssitilanteessa on priorisoitava pakottavat lainsäädännölliset velvoitteet. Lisäksi haasteena on edellä esitetyn mukaisesti poliisin perustoiminnassa edellytetyn tietojenkäsittely -ympäristön toteuttaminen ja sen rahoitus.

Säädösvalmisteluissa ja säädösten voimaan tulemisen aikatauluissa tulisi huomioida aina muutoksen aiheuttaman tietojärjestelmän tai muun tieto- ja viestintäteknisen palvelujen kehittämisen realiteetit.

Poliisin ICT-toiminnan modernisointi ja palvelutuotannon turvaaminen

Poliisihallituksessa on ollut käynnissä yli vuoden mittainen selvitysprosessi, jossa tehtiin kattava selvitys ja suunnitelma välttämättömien korjaus- ja kehitystoimien osalta. Tässä kehitysohjelmassa investoidaan

perusparannustyöhön maltillisen järkevästi mutta kuitenkin alkuvaiheen työhön hyvin määrätietoisesti panostaen. Kehitysohjelma jakaantuu kolmeen kokonaisuuteen:

1. Tekninen velka ja nyky-ympäristön haasteiden vähentäminen
2. Hankkeiden tuottavuuden parantaminen
3. Ylläpitotoiminnan modernisointi elinkaarihallintamallia käyttäen

Muut investoinnit

Poliisi ei nykykehystasolla kykene täysimääräisesti rahoittamaan perusajoneuvokalustohankintoja (ml. poliisivenehankinnat). Merkittävimmät investoinnit joudutaan jatkossa esittämään erillisrahoitettaviksi. Investointeihin käytettävissä olevan rahan väheneminen on tuonut esim. valvonta- ja hälytystoiminnan poliisiautojen vaihtovelkaa, joka on omiaan lisäämään kentällä toimivien poliisimiesten työturvallisuusriskejä.

Poliisin ajoneuvokalustoon ohjattu rahoitus käytetään kokonaisuudessaan nykyisen kaluston ylläpitoon ja hallintaan eikä perusrahoitus ole mahdollistanut uuden suorituskyvyn hankintaa poliisille lainkaan. Vuosina 2020 ja 2021 on kyetty panostamaan ajoneuvojen hankintaan. Vuosien 2022-2025 kehystasoilla tämä ei ole enää mahdollista.

Sisäministeriö on sitoutunut hallitusohjelman mukaisiin toimiin hallinnonalan **hiilijalanjäljen pienentämiseksi**. Poliisihallinto on sitoutunut myös vahvasti tämän tavoitteen saavuttamiseen. **Tavoitteen mukainen hiilijalanjäljen vähentäminen 50 prosentilla vuoteen 2027 mennessä on haastava tavoite ja siihen pääsemien edellyttää investointeja mm. poliisin käytössä olevaan ajoneuvokalustoon**.

4 Poliisin toimitilahankkeet ja niiden rahoitustarpeet

Poliisilla on tällä hetkellä pitkän aikavälin toimitilasuunnitelmassaan (nk. tiekartta) vireillä kaikkiaan 60 eri toimitilahanketta. Näistä 29 hanketta ajoittuu valmistumisajankohdaltaan, joka on samalla vuokranmaksun alkamisajankohta, vuosille 2021-2024. Näiden lisäksi 14 hanketta odottaa vielä tarkempia suunnitelmia ja laskelmia.

Poliisin toimitilahankkeiden rahoitukseen liittyy isoja haasteita, mutta koska ne eivät kohdistu varsinaisesti vuoteen 2022, esitetään kokonaisuutta tarkemmin kevään kehyskuulemisen yhteydessä.